

אדרא זוטא

דף רפז/ב

תאנא בההוא יומא דר"ש בעא לאתלקא מן עלמא והוה מסדר מלוי אתכנש חברייא לבי ר"ש והוה קמיה ר' אלעזר בריה ור' אבא ושאר חברייא והוה מליא ביתא. זקיף עינוי ר"ש וחמא דאתמלי ביתא. בכה ר"ש ואמר בזמנא אחרא כד הוינא בבי מרעי הוה רבי פנחס בן ור' אבא ושאר חברייא והוה מליא ביתא. זקיף עינוי ר"ש וחמא דאתמלי ביתא. בכה ר"ש ואמר בזמנא אחרא כד הוינא בבי מרעי הוה רבי פנחס בן יאיר קמאי ועד דברירנא דוכתאי אוריכו לי עד השתא וכד תבנא אסחר אשא מקמאי ומעלין לא אתפסק ולא הוה עאל בר נש אלא ברשותא והשתא חמינא דאתפסק והא אתמלי ביתא. עד דהוה יתבי פתח עינוי ר"ש וחמא מה דחמא ואסחר אשא בביתא נפקו כולהו ואשתאבו רבי אלעזר בריה ורבי אבא ושאר חברייא יתבו אבראי. אר"ש לרבי אלעזר בריה פוק חזי אי הכא רבי יצחק דאנא מערבנא ליה אימא ליה דיסדר מלוי ויתיב לגבאי זכאה חולקיה. קם ר"ש ויתיב וחיך וחדי אמר אן אינון חברייא. קם רבי אלעזר ואעיל לון יתבו קמיה זקיף ידוי ר"ש ומצלי צלותא והוי חדי ואמר אינון חברייא דאשתכחו בבי אדרא יזדמנון הכא. נפקו כלהו ואשתארו רבי אלעזר בריה ורבי אבא ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי חייא אדהכי עאל רבי יצחק א"ל ר"ש כמה יאות חולקך כמה הידו בעי לאתוספא לך בהאי יומא יתיב רבי אבא בתר כתפוי ורבי אלעזר קמיה. אר"ש הא השתא שעתא דרעותא הוא ואנא בעינא למיעל בלא כסופא לעלמא דאתי. והא מלין קדישין דלא גליאן עד השתא בעינא לגלאה קמי שכינתא דלא יימרון דהא בגריעותא אסתלקנא מעלמא ועד כען טמירן הוה בלבאי למיעל בהו לעלמא דאתי וכך אסדרנא לכו רבי אבא יכתוב ורבי אלעזר ברי ילעי ושאר חברייא ירחשון בלבייהו קם רבי אבא מבתר כתפוי ויתיב רבי אלעזר בריה קמיה א"ל קום ברי דהא אחרא יתיב בההוא אתר קם רבי אלעזר אתעטף ר"ש ויתיב פתח ואמר לא המתים יהללו יה ולא כל יורדי דומה לא המתים יהללויה הכי הוא ודאי אינון דאקרון מתים דהא קב"ה חי אקרי והוא שארי בין אינון דאקרון חיים ולא עם אינון דאקרון מתים. וסופיה דקרא כתיב ולא כל יורדי דומה וכל אינון דנחתין לדומה בגיהנם ישתארו. שאני אינון דאקרון חיים דהא קב"ה בעי ביקריהון. אר"ש כמה שניא שעתא

דף רפח/א

דא מאדרא. דבאדרא אזדמן קב"ה ורתיכו. והשתא הא קב"ה הכי ואתי עם אינון צדיקייא דבגנתא דעדן מה דלא אערעו באדרא. וקב"ה בעי ביקריהון דצדיקייא יתיר מיקרא דיליה כמה דכתיב בירבעם דהוה מקטר ומפלח לע"ז וקב"ה אוריך ליה וכיון דאשיט ידיה לקבלי דעדו נביאה אתייבש ידיה דכתיב ותיבש ידו וגו'. ועל דפלח לע"ז לא כתיב אלא על דאשיט ידיה לעדו נביאה והשתא קב"ה בעי ביקרא דילן וכלהו אתאן עמיה. אמר הא רב המנונא סבא הכא וסחרניה ע' צדיקי גליפן בעיטרין מנהרין כל חד וחד מזיהרא דזיזא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין. והוא אתי למשמע בחדוותא אלין מלין דאנא אימא. עד דהוה יתיב. אמר הא רבי פנחס בן יאיר הכא אתקינא דוכתיה אזדעזעו חברייא דהוה תמן וקמו ויתבו בשיפולי ביתא. ורבי אלעזר ורבי אבא אשתארו קמיה (נ"א עמיה) דר"ש. אר"ש באדרא אשתכחנא דכל חברייא הוה אמרי ואנא עמהון. השתא אימא אנא בלחודאי. וכלהו צייתין למלווי עלאין ותתאין. זכאה חולקי יומא

דין. פתח ר"ש ואמר אני לדודי ועלי תשוקתו. כל יומין דאתקטרנא בהאי עלמא בחד קטירא אתקטרנא ביה בקב"ה ובג"כ השתא ועלי תשוקתו. דהוא וכל סיעתא קדישא דיליה אתו למשמע בחדוה מלין סתימין ושבחא דעתיקא קדישא. סתימא דכל סתימין. פריש ואתפרש מכלא ולא פריש. דהא כלא ביה מתדבק. והוא מתדבק בכלא הוא כלא עתיקא דכל עתיקין סתימא דכל סתימין אתתקן ולא אתתקן. אתתקן בגין לקיימא כלא ולא אתתקן בגין דלא שכיח. כד אתתקן אפיק ט' נהורין דלהטין מניה מתקונוי ואינון נהורין מניה מהנהרין ומתלהטין ואזלין ומתפשטין לכל עיבר. כבוצינא דאתפשטין מניה נהורין לכל עיבר. ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבו ללמנדע לון לא שכיח אלא בוצינא בלחודוי כך הוא עתיקא קדישא (הוא) בוצינא עלאה סתימא דכל סתימין. ולא שכיח בר אינון נהורין דמתפשטין דמתגליין וטמירן. ואינון אקרון שמא קדישא ובג"כ כלא חד ומה דאמרי חברנא בספרי קדמאי דאינון דרגין דאתבריא ועתיקא קדישא אתגלי בהו בכל חד וחד משום דאינון תקונוין דעתיקא קדישא. לאו השתא עידנא להני מלין דהא אמינא לון באדרא קדישא. וחמינא מה דלא ידענא הכי ועד השתא אסתים בלבאי מלה. והשתא אנא בלחודאי אסהידנא קמי מלכא קדישא וכל הני זכאי קשוט דאתו למשמע מלין אלין:

גולגלתא דרישא חוורא לאו ביה שירותא וסיומא קולטרא דקטפוי אתפשט ואתנהיר ומניה ירתון צדיקייא ד' מאה עלמין דכסיפין לעלמא דאתי מהאי קולטרא דקטפא דהיא גולגלתא חוורא נטיף טלא כל יומא לההוא זעיר אנפין לאתר דאתקרי שמים וביה זמינן מיתייא לאחייא לזמנא דאתי דכתיב ויתן לך האלקים מטל השמים. ואתמלייא רישיה ומההוא זעיר אפין נטיף לחקל תפוחין וכל חקל תפוחין נהירין מההוא טלא. האי עתיקא קדישא טמיר וגניז. וחכמתא עלאה סתימא בההוא גולגלתא משתכח ודאי בהאי עתיקא לא אתגלייא אלא רישא בלחודוי בגין דאיהו רישא לכל רישא. חכמתא עלאה דאיהו רישא ב' סתים ואקרי מוחא עלאה. מוחא סתימא. מוחא דשכיך ושקיט. ולית דידע ליה בר איהו. תלת רישין אתגלפן דא לגו מן דא. ודא לעילא מן דא. רישא חדא חכמתא סתימא דאתכסייא ולא מתפתחא וחכמתא דא סתימא רישא לכל רישיה דשאר חכמות. רישא עלאה עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין. רישא דכל רישא

דף רפח/ב

רישא דלאו רישא ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא דלא אתדבק בחכמתא ולא בסוכלתנו ועל האי אקרי ברח לך אל מקומך. והחיות רצוא ושוב. ובגין כך עתיקא קדישא אקרי אין דביה תלייא אין. וכל אינון שערי. וכל אינון נימין ממוחא סתימא נפקין (תליין) וכלהו שעיעין (ס"א יתבין) בשקולא. ולא אתחזי קדלא כלא הוא. בגין דהאי עתיקא קדישא בחד הוי. כלא בחידו ולא שניא מרחמי לעלמין בתלת עשר מכילן דרחמין אשתכח. בגין דהאי חכמתא סתימא דביה מתפרש תלת זמנין לארבע ארבע. והוא עתיקא כליל לון ושליט על כלא. חד ארחא דנהיר בפלגותא דשערי דנפקי ממוחא הוא ארחא דנהירין ביה צדיקייא לעלמא דאתי דכתיב וארח צדיקים כאור נוגה וגו'. וע"ד כתיב אז תענג על יי'. ומהאי ארחא מתנהרין כל שאר ארחין דתליין בזעיר אנפין. האי עתיקא סבא דסבין. כתרא עלאה לעילא דמתעטרין ביה כל עטרין וכתרין. מתנהרין כל בוצינן מניה ומתלהטין (ומתנהרין) והוא הוא בוצינא עלאה טמירא דלא אתידע. (וכל שאר בוצינן מניה מתלהטין ומתנהרין). האי עתיקא אשתכח בתלת רישין וכלילן בחד רישא. והוא (נ"א והוא) רישא עלאה לעילא לעילא. ובגין דעתיקא קדישא אתרשים בתלת אוף הכי כל שאר בוצינן דנהרין מניה כלילן בתלת. עוד עתיקא אתרשים בתרין. כללא דעתיקא בתרין. הוא כתרא עלאה דכל עלאין רישא דכל רישי. וההוא דהוי לעילא מן דא דלא אתידע. כך כל שאר בוצינן סתימין בתרין. עוד עתיקא קדישא אתרשים ואסתים בחד והוא חד וכלא הוא חד כך כל שאר בוצינן מתקדשין מתקשרין ומתהדרין בחד ואינון חד. מצחא דאתגלי בעתיקא

קדישא רצון אקרי דהא רישא עלאה דא סתים לעילא דלא אתידע פשיט חד טורנא בסימא יאה דאתכליל. במצחא ובגין דאיהו (נ"א דההוא) רעיא דכל רעוין אתתקן במצחא ואתגלייא בבוסטיא (ס"א אתגליף בפסיטא) האי מצחא אקרי רצון. וכד רצון דא אתגלייא. רעוא דרעוין אשתכח בכלהו עלמין וכל צלותין דלתתא מתקבלין ומתנהרין אנפוי דזעיר אנפין. וכלא ברחמי אשתכח וכל דינין אתטמרן ואתכפיין בשבתא בשעתא דצלותא דמנחה דהוא עידן דכל דינין מתערין אתגלייא האי מצחא ואתכפיין כל דינין ואשתכחו רחמין בכלהו עלמין. ובג"כ אשתכח שבת בלא דינא לא לעילא ולא לתתא ואפילו אשא דגיהנם אשתקע (ס"א אשתכך) באתריה ונייחין חייביא. ועל דא אתוסף נשמתא דחדו בשבתא ובעי בר נש למחדי בתלת סעודתי דשבתא דהא כל מהימנותא וכל כללא דמהימנותא ביה אשתכח. ובעי בר נש לסדרא פתורא ולמיכל תלת סעודתי דמהימנותא ולמחדי בהו. אמר רבי שמעון אסהדנא עלי לכל אלין דהכא דהא מן יומאי לא בטילנא אלין ג' סעודתי ובגיניהון לא אצטריכנא לתעניתא בשבתא ואפילו ביומי אחריני לא אצטריכנא כ"ש בשבתא דמאן דזכי בהו זכי למהימנותא שלימתא. חד סעודתא דמטרוניתא וחד סעודתא דמלכא קדישא וחד סעודתא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין ובההוא עלמא יזכי בהו לאלין. האי רצון כד אתגלייא כל דינין אתכפיין משולשליהון תקונא דעתיקא קדישא אתתקן בתקונא חד כללא דכל תקונין והיא חכמה עלאה סתימאה כללא דכל שאר והאי אקרי עדן עלאה סתימא והוא מוחא דעתיקא קדישא והאי מוחא אתפשט לכל עיבר מניה אתפשט עדן אחרא ומהאי עדן אתגלף וההוא

דף רפ"א

רישא סתימא דברישא דעתיקא דלא אתידע כד פשיט חד טורנא (ס"א גוונא) דהוה מתתקן לאתנהרא בטש בהאי מוחא (נ"א מצחא) ואתגלף ואתנהיר בכמה נהירין ואפיק וארשים כבוסטיא דא בהאי מצחא ואתרשים ביה חד נהורא דאקרי רצון והאי רצון אתפשט לתתא בדיקנא עד ההוא אתר דמתישבא בדיקנא ואקרי חסד עלאה ודא איהו נוצר חסד ובהאי רצון כד אתגלייא מסתכלין מארי דדינא ומתכפיין. עינוי דרישא דעתיקא קדישא תרין בחד שקילן דאשגחין תדירא. ולא נאים דכתיב לא ינום ולא יישן שומר ישראל קדישא בגין כך לא אית ליה גבינין על עינא ולא כסותא. ההוא מוחא אתגליף ונהיר בתלת חורין דעילא (נ"א דעינא). בחורא דהא מסתחיין עינין דזעיר אנפין דכתיב רוחצות בחלב דהוא (נ"א בההוא) חורא קדמאה ושאר חורין אסתחיין ונהירין לשאר בוצינין. מוחא אקרי נביעא דברכתא נביעא דכל ברכאן מניה אשתכחו. ובגין דהאי מוחא להיט בג' חורין דעינא. בעינא תלא ביה ברכתא דכתיב טוב עין הוא יבורך דהא במוחא תליין חוורו דעינא. האי עינא כד אשגח בזעיר אנפין (עלמין). (ס"א אתנהרן אנפין כלהו בחדו) אנהרן כלהו בחדו. עינא דא הוא כלא ימינא לית ביה שמאלא. עיינין דתתא ימינא ושמאלא תרי בתרי גוונין. בצניעותא דספרא אוליפנא דהא י' עלאה י' תתאה. ה' עלאה ה' תתאה. ו' עלאה ו' תתאה. כל אלין עלאין בעתיקא תליין. תתאין בזעיר אנפין אינון. לאו תליין אלא אינון ממש. ובעתיקא קדישא תליין. דהא שמא דעתיקא אתכסייא מכלא ולא אשתכח אבל אלין אתוון דתליין בעתיקא בגין דיתקיימון אינון דלתתא. דאי לאו הכי לא יתקיימון. ובגין כך שמא קדישא סתים וגלייא ההוא דסתים לקבליה דעתיקא קדישא סתימא דכלא. וההוא (אתגלייא בגיניה דתלייא) (ס"א דאתגלי בגיני דההוא (דאתגלייא) דתלייא) בזעיר אנפין ובגין כך כל ברכאן בעיין סתים וגלייא אלין אתוון סתימן דתליין (בעתיקא קדישא תליין אמאי תליין י' לקיימא י' דלתתא) (ס"א ודאי בגולגלתא במצחא בעיינין תליא י' (ס"א אמאי) אמא תלייא לקיימא לי' דלתתא. חוטמא בהאי חוטמא בנוקבא דפרדשקא דביה נשיב רוחא דחיי לזעיר אנפין. ובהאי חוטמא בנוקבא דפרדשקא תלייא ה' לקיימא ה' אחרא דלתתא. ודא רוחא נפיק ממוחא סתימאה ואקרי רוחא דחיי ובהאי רוחא זמינין למנדע חכמתא בזמנא דמלכא משיחא. דכתיב ונחה עליו

רוח. אסוותא. בחוטמא דזעיר אנפין (כמה דאוקימנא) כתיב עלה עשן באפו וגו'. והכא כתיב ותהלתי אחטם לך. ובספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא אוקים ה' בפומא והכא לא מתקיימא הכיולא אצטרפא (ס"א אצטריכנא) אע"ג דבחד סלקא אלא בה' דינא תליא ודינא בחוטמא תליא דכתיב עלה עשן באפו. ואית ימא הא כתיב ואש מפיו תאכל. עקרא דרוגזא בחוטמא תליא דכתיב תליא כל תקונין דעתיקא קדישא במוחא שקיא וסתים מתתקנן וכל תקונין דזעיר אנפין בחכמה תתאה מתתקנן דכתיב כלם בחכמה עשית וה' כללא דכלא ודאי. מה בין ה' לה' ה' דהכא דינא אתער מנה ודהכא רחמי גו רחמי. בדיקנא דעתיקא קדישא תליא כל יקירו דכלא. מזלא דכלא אקרי. מהאי דיקנא מזלא יקירותא (נ"א מהאי מזלא יקירא) דכל יקירין מזלי עלאי ותתאי כלהומשגיחין להווא מזלא. בהאי מזלא תלייא חיי דכלא מזוני דכלא. בהאי מזלא תליין שמיא וארעא. גשמין דרעוא. בהאי מזלא אשגחותא דכלא. בהאי מזלא תליין כל חיילין עלאין ותתאין

דף רפ"ב

תלת עשר נביעין דמשחא דרבותא טבא תליין בדיקנא דמזלא יקירא דא וכלהו נפקין לזעיר אנפין לא תימא כלהו אלא תשעה מנייהו משתכחן בז"א לאכפייא דינין (וכד) האי מזלא תלייא בשקולא עד טבורא כל קדושי קדושי דקדושי ביה תליין. בהאי מזלא פשיט פשיטותא דקוטרא עלאה ההוא רישא דכל רישין דלא אתידע ולא אשתמודע ולא ידעין עלאין ותתאין. בגין כך כלא בהאי מזלא תלייא בדיקנא דא ג' רישין דאמינא מתפשטן וכלהו מתחברן בהאי מזלא ומשתכחין ביה. ובגין כך כל יקירו דיקירותא בהאי מזלא ותליין ביה. לקיימא אתון אחרנין. דאלמלי לא סליק אלין אתון בעתיקא לא קיימין אלין אחרנין ובגין כך אמר משה כד אצטריך יי' יי' תרי זימנא ופסיק טעמא בגווייהו דהא במזלא תלייא כלא. מהאי מזלא מתכספי עלאי ותתאי ומתכפייין קמיה. זכא החולקיה מאן דזכי להאי. האי עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין לא אדכר ולא אשתכח. ובגין דאיהו רישא עלאה לכל עלאין לא אדכר בר רישא חדא בלא גופא לקיימא כלא והאי (נ"א דכל סתימין) (ס"א בגין דאיהו) רישא עלאין עלאין לא אדכר אלא רישא חדא בלא גופא לקיימא כלא והוא) טמיר וסתים וגניז מכלא תקונין בהווא מוחא סתימא דכלא דאתפשט ואתתקן כלא ונפיק חסד עלאה ותתאה וחסד עלאה אתפשט ואתקן ואתכליל כלא במוחא סתימא דא. כד אתתקן חוורא דא בנהירו דא בטש מאן דבטש בהאי מוחא ואתנהיר ותלייא ממזלא יקירא מוחא אחרא דאתפשט ונהיר לתלתין ותרין שבילין כד אתנהיר נהיר ממזלא יקירא אתנהירו ג' רישין עלאין תרין רישין וחד דכליל לון. ובמזלא תליין ואתכלילן ביה. מכאן שארי לאתגלייא יקירו דדיקנא דאיהו מזלא סתימא. ואינון מתתקנן כמה דעתיקא קדישא תלת רישין מתעטרין ביה הכי כלא בתלת רישין. וכד אתנהרן תליין כלהו דא בדא בתלת רישין תרין מתרין סטרין וחד דכליל לון. ואי תימא מאן עתיקא קדישא. ת"ח לעילא לעילא אית דלא אתידע ולא אשתמודע ולא אתרשים והוא כליל כלא ותרין רישין ביה כלילן (ס"א תליין) וכדין כלא (חדא) הכי אתתקן והווא לאו במניינא ולא בכללא ולא בחושבן אלא ברעותא דלבא על דא אתמר אמרתי אשמרה דרכי מחטא בלשוני אתר דשירותא אשתכח מעתיקא קדישא דאתנהיר ממזלא הוא נהירו דחכמתא דאתפשט לתלתין ותרין עיבר ונפקא מהווא מוחא סתימא מנהירו דביה. ומה דעתיקא קדישא נהיר בקדמיתא (ס"א בחכמתא) דא היא. ושירותא ממה דאתגלייא (הוי) ואתעביד לתלת רישין. ורישא חדא כליל לון. ואלין תלת מתפשטן לזעיר אנפין. ומאלין נהרין כלא. אתגליף האי חכמתא ואפיק חד נהרא דנגיד ונפיק לאשקאה גנתא. ועייל (נ"א ועיילן) ברישא דזעיר אנפין ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופא ואשקיכלאינון נטיעאן הה"ד ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו'. תו אתגליף האי חכמתא ואתמשך ועייל ברישא דזעיר אנפין ואתעביד מוחא אחרא. (הווא אחרא) ההוא נהירו דאתמשכא מניה אלין תרין משיכן אתגליפו מתחברן בחד רישא דעמיקא דבירא דכתיב בדעתו תהומות נבקעו ועייל ברישא דזעיר

אנפין ואתעביד מוחא אחרא ומתמן אתמשיך ועייל לגו גופא ומלייא כל אינון אדרין ואכסדרין
דגופא הה"ד ובדעת חדרים ימלאו. ואלין נהרין מנהירו דההוא מוחא עלאה סתימאה דנהיר
במזלא (עתיקא קדישא) וכלא דא בדא תליין. ואתקשר דא בדא ודא בדא עד דישתמודע דכלא
חד וכלא הוא עתיקא

דף רצ"א

ולא אתפרש מניה כלום. אלין תלת נהורין נהרין לתלת אחרנין דאקרון אבהן ואלין נהרין לבנין
וכלא נהיר מאתר חד כד אתגלייא האי עתיקא רעווא דרעוון כלא נהיר וכלא אשתכח בחדו
שלימתא. האי חכמתא אקרי עדן. והאי עדן אתמשך מעדן עלאה סתימאה דכל סתימן ומהאי עדן
אקרי שירותא דבעתיקא לא אקרי ולא הוי שירותא וסיומא ובגין דלא הוי ביה שירותא וסיומא
לא אקרי אתה. בגין דאתכסייא ולא אתגלייא ואקרי הוא. ומאתר דשירותא אשתכח אקרי אתה
ואקרי אב דכתיב כי אתה אבינו. באגדתא דבי רב ייבא סבא כללא דכלא זעיר אנפין אקרי אתה
עתיקא קדישא דאתכסייא אקרי הוא ושפיר והשתא קרינן באתר דא דשירותא אשתכח אתה
אע"ג דאתכסייא. מניה הוי שירותא ואקרי אב. והוא אב לאבהן. והאי אב נפיק מעתיקא קדישא
דכתיב והחכמה מאין תמצא ובג"כ לא אשתמודע. ת"ח כתיב (שם) אלקים הבין דרכה. דרכה
ממש. אבל והוא ידע את מקומה מקומה ממש. וכ"ש דרכה. (ס"א מקומה ממש ולא דרכה. מקומה
ממש וכ"ש דרכה) וכ"ש ההוא חכמה דסתימא ביה בעתיקא קדישא. האי חכמה שירותא דכלא
מניה מתפשטן תלתין ותריין שבילין. (שבילין ולא ארחין) ואורייתא בהו אתכלילת בעשרין ותריין
אתו ועשר אמירן. האי חכמה אב לאבהן ובהאי חכמה שירותא וסיומא אשתכח ובג"כ חכמה
עלאה חכמה תתאה. כד אתפשט חכמה אקרי אב לאבהן. כלא לא אתכליל אלא בהאי (ס"א כד
מתפשטא חכמות אתקרי אב לאבהן כלא לא אשתכלל אלא בהאי) דכתיב כלם בחכמה עשית.
זקף ר"ש ידוי וחדוי אמר ודאי עידן הוא לגלאה וכלא אצטריך בשעתא דא. תאנא בשעתא דעתיקא
קדישא סתימאה דכל סתימין בעא לאתקנא כלא אתקין כעין דכר ונוקבא באתר דאתכלילו דכר
ונוקבא לא אתקיימו אלא בקיומא אחרא (ס"א כעין דכר) דדכר ונוקבא והאי חכמה כללא דכלא
כד נפקא ואתנהיר מעתיקא קדישא לא אתנהיר אלא בדכר ונוקבא. דהאי חכמה אתפשט ואפיק
מיניה בינה ואשתכח דכר ונוקבא הוא. חכמה אב בינה אם. חכמה ובינה בחד מתקלא אתקלו
דכר ונוקבא. ובגינייהו כלא אתקיים בדכר ונוקבא דאלמלא האי לא מתקיימין שירותא דא אב
לכלא אב לכלהו אבהן אתחברו דא בדא ונהירו דא בדא. (חכמה אב. בינה אם. דכתיב כי אם
לבינה תקרא) כד אתחברו אולידו ואתפשט מהימנותא. באגדתא דבי רב ייבא סבא הכי תאני
מהו בינה אלא כד אתחבר דא בדא יו"ד בה"א אתעברת ואפיקת בן ואולידת ובג"כ בינה אקרי.
בן ידו"ד שלימותא דכלא. אשתכחו תרווייהו דמתחברן ובן בגווייהו כללא דכלא בתקונייהו
אשתכח שלימותא (נ"א בן ידו"ד תרווייהו דמתחברן ובן בגווייהו. בתקונייהו אשתכח שלימותא
דכלא כללא) דכלא אב ואם בן ובת. מלין אלין לא אתייהבו לגלאה בר לקדישי עליונין דעאלו
ונפקו וידעין ארחוי דקב"ה דלא סטאן בהו לימינא ולשמאלא דכתיב כי ישרים דרכי יי' וצדיקים
ילכו בם וגו' זכאה חולקיה דמאן דזכי למנדע אורחוי ולא סטי ולא יטעי בהו דמלין אלין סתימין
אינון וקדישי עליונין נהירין בהו כמאן דנהיר מנהירו דבוצינא. לא אתמסרו מלין אלין אלא למאן
דעאל ונפיק. דמאן דלא עאל ונפק טב ליה דלא אברי דהא גליא קמי עתיקא קדישא סתימא דכל
סתימין דמלין אלין נהרין בלבאי באשלמותא דרחימותא ודחילו דקב"ה. ואלין בני דהכא ידענא
בהו דהא עאלו ונפקו ואתנהירן באלין מלין ולא בכלהו והשתא אתנהירו בשלימותא כמה
דאצטריך. זכאה חולקי עמהון בההוא עלמא. אמר ר' שמעון כל מה דאמינא דעתיקא קדישא וכל
מה דאמינא דזעיר אנפין כלא חד. כלא הוא חד מלה. לא

תלייא ביה פירוודא בריך הוא בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמין. ת"ח שירותא דא דאקרי אב אתכליל ביו"ד דתלייא ממזלא קדישא ובג"כ יו"ד כליל אתוון אחרנין י' סתימא דכל אתוון אחרן. י' רישא וסיפא דכלא וההוא נהר דנגיד ונפיק אקרי עלמא דאתי דאתי תדיר ולא פסיק. והאי הוא עדונא דצדיקיא לזכאה להאי עלמא דאתי דאשקי תדיר לגנתא ולא פסיק. עליה כתיב וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. וההוא עלמא דאתי אברי ביו"ד וה"ה ד ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן י' כליל תרין אתוון ו"ד. באגדתא דבי רב יבא סבא תנינן אמאי ו"ד כלילן ביו"ד אלא נטיעה דגנתא (ס"א ודאי) דא אקרי ו' אית גנתא אחרא דאיהי ד' ומהאי ו' אשתקייא ד' (דאיהי ארבעה) (ס"א ראשים) והיינו רזא דכתיב ונהר יוצא מעדן וגו'. מאן עדן דא חכמה עלאה ודא י' להשקוה את הגן דא הוא ו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים דא הוא ד' וכלא כליל ביו"ד ובגין כך אקרי אב לכלא. אב לאבהן. שירותא דכלא (אקרי) ביתא דכלא דכתיב בחכמה יבנה בית (מהאי יו"ד שירותא וסיומא דכלא) וכתוב כלם בחכמה עשית באתריה לא אתגלייא ולא אתידע מדאתחבר באימא אתרמיז באימא. ובג"כ אימא כללא דכלא בה אתידע ובה אתרמיז. שירותא וסיומא דכלא (חכמה אקרי) דבה סתים כלא. כללא דכלא שמא קדישא עד השתא רמיזנא ולא אמינא כל אלין יומין. והאינדא מתגלפין סטרין י' כליל בהאי חכמה. ה' דא אימא וקרינן בינה,,, אלין תרין בנין דמתעטרין מאימא. והא תנינן דבינה אתכליל מכלא. יו"ד דמתחברא באימא ומפקין ב"ן. והיינו בינה א"ב וא"ם דאינון ידו"ד בן בגווייהו. השתא אית לאסתכלא בינה ואקרי תבונה אמאי אקרי תבונה ולא בינה אלא תבונה אקרי בשעתא דינקא לתרין בגין ב"ן וב"ת דאינון ו"ה ההיא שעתא אקרי תבונה. דכלא כליל באלין אתוון ב"ן וב"ת אינון ו"ה. וכלא חד כללא. והיינו תבונה. בספרא דרב המנונא סבא אמר דשלמה מלכא תקונא קדמאה דגלי ואמר הנך יפה רעיתי מהאי הוא ותקונא תניינא אקרי כלה דאיהי נוקבא דלתתא ואינון דאמרי דתרווייהו להאי נוקבא דלתתא אינון. לאו הכי. דה"א קדמאה לא אקרי כלה. וה"א בתראה אקרי כלה לזמנין ידיעין (לזמנין סגיאין) דהא זמנין סגיאין אינון דדכורא לא אתחבר עמה ואסתלק מינה בההוא זמנא כתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב. בשעתא דאתדכאת נוקבא ודכורא בעי לאתחברא עמה כדין אקרי כל"ה. ככל"ה ממש אתייהא (אבל) האי אימא לא אפסיק רעותא דתרווייהו לעלמין בחד נפקין בחד שריין. לא אפסיק דא מן דא ולא אסתלק דא מן דא. ובג"כ כתיב ונהר יצא מעדן. יוצא תדיר ולא אפסיק הה"ד וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. ובג"כ כתיב רעית ברעותא דאחווה שריין. באחדותא שלימותא אבל הכא אקרי כלה. דכד אתא דכורא לאתחברא עמה היא כלה ככלה איהי אתייהא ממש. ובג"כ תרי תרי תקונין דנוקבי פריש שלמה. תקונא דקדמייתא סתימא בגין דאיהי סתימא ותקונא תניינא פריש יתיר ולא סתים כולי האי ולכתר תליא כל שבחא בההיא דלעילא דכתיב שיר ו) אחת היא לאמה ברח היא ליולדתה ובגין דאיהי א ימא מתעטרא בעמרא דכלה ורעותא דיו"ד לא אפסיק מנה לעלמין אתיהיב ברשותה כל חירו דעבדין. כל חירו דכלא כל חירו דחייביא לדכאה לכלא. דכתיב כי ביום הזה יכפר עליכם וכתוב וקדשתם את שנת החמשים שנה יובל היא מאי יובל כמד"א ועל יובל ישלח שרשיו. משום ההוא נהר דאתי ונגיד ונפיק ואתי תדיר ולא פסיק. כתיב

כי אם לבינה תקרא לתבונה תתן קולך. כיון דאמר כי אם לבינה תקרא אמאי לתבונה אלא כלא כמה דאמינא. הי מנייהו עלאה. בינה עלאה מתבונה בינה אב ואם ובן. ידו"ד אב ואם. ובן

בגווייהו. תבונה כלא כללא דבנין בן ובת ו"ה. ולא אשתכח אב ואם אלא באימא. דאימא ודאי (ס"א אלא בבינה. ובתבונה ודאי אימא) רביעא עלייהו ולא אתגלייא. אשתכח דכללא דתרין בנין אקרי תבונה. וכללא דאב ואם ובן אקרי בינה. וכד בעי לאכללא כלא. בהאי אתכליל והאי אב ואם ובן אקרון חכמה בינה ודעת. בגין דהאי בן נטיל סימנין דאבווי ואמיה אקרי דעת דהוא סהדותא דתרווייהו. והאי בן אקרי בוכרא דכתיב בני בכורי ישראל. ובגין דאקרי בוכרא נטיל תרין חולקין. וכד אתרבי בעטרוי נטיל תלת חולקין. ובין כך ובין כך תרין חולקין ותלת חולקין כלא חד מלה. והאי והאי הכי (ס"א חד) הוי ירותא דאבווי ואמיה ירית מאי ירותא דאחסנתא דאבווי ואימיה ותרין עטרין דהוו גניזין בגווייהו ואחסינו לבן דא. מסטרא דאבווי הוה גניז בגווייה חד עטרא דאקרי חסד. ומסטרא דאימא חד עטרא דאקרי גבורה. וכלהו מתעטרין ברישיה ואחיד לון וכד נהרין אלין אב ואם עליה כלהו אקרון תפילין דרישא וכלא נטיל בן דא וירית כלא ואתפשט בכל גופא. והאי בן יהיב לברתא. וברתא מניה אתזן ועכ"פ מכאן ברא ירית ולא ברתא ברא ירית לאבווי ולאמיה ולא ברתא. ומניה אתזן ברתא כמה דכתיב ומזון לכלא ביה. (ואי תימא כל האי והאי אקרון צדיק וצדק בחד אינון וחד כלא) הני אב ואם כלילן ומתחברן דא בדא. ואב טמיר יתיר. וכלא אחיד מעתיקא קדישא ותליא ממזלא קדישא יקירו דכל יקירין. ואלין אב ואם מתקנין ביתא כמה דאמינא דכתיב בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים. וכתיב כי נעים כי תשמרם בבטנך. (הני כללא דכלא כמה דאמינא ותליין ממזלא קדישא יקרא). אר"ש באדרא לא גלינא כלא. וכל הני מלין טמירין בלבאי הוו עד השתא ובעינא לאטמרא לון לעלמא דאתי משום דתמן שאלתא שאיל לנא כמה דכתיב והיה אמונת עתך חוסן ישועות חכמת ודעת וגו'. וחכמה בעיין מיני והשתא רעותא דקב"ה בהאי. הא בלא כסופא איעול קמי פלטרוי. כתיב כי אל דעות יי דעות ודאי. הוא הדעת. בדעת כל פלטרי אתמליין דכתיב ובדעת חדרים ימלאו. (ובג"כ) דעת אחרא לא אתגליא דהא טמירא אזיל בגווייה ואתכליל ביה דעת נהיר במוחין ואתפשט במוחא כלא (במוחא בגופא כלא כי אל דעות יי) בספרא דאגדתא תנינן כי אל דעות יי אל תקרי דעות אלא עדות דהוא סהדותא דכלא סהדותא דתרין חולקין כד"א ויקם עדות ביעקב. ואע"ג דהאי מלה אוקמוה בספרא דצניעותא בגוונא אחרא התם באתריה שלים הכא כלא שפיר וכלא הוי כד אסתים מלה האי אב ואם כלהו בהו כלילן כלא בהו סתימן ואינוןס תימן במזלא קדישא עתיקא דכל עתיקין. ביה סתימן. ביה כלילן. כלא היא כלא הוי. בריך הוא בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמין כל מלין דאדרא יאות וכלהו מלין קדישין מלין דלא סטאן לימינא ולשמאלא כלהו מלין דסתימין ואתגליין לאינון דעאלו ונפקו וכלא הכי הוא. ועד השתא הוו מתכסיין אלין מלין דדחילנא לגלאה והשתא אתגליין. וגלי קמי (מלכא) עתיקא קדישא דהא אלא ליקרא דילי ודבית אבא עבידנא אלא בגין דלא איעול בכסופא קמי פלטרוי עבידנא. ועוד הא חמינא. דקב"ה וכל הני זכאי קשוט דהכא משתכחן כלהו מסתכמין על ידי. דהא חמינא דכלהו חדאן בהאי הלולא דלי וכלהו זמינין

דף רצא/ב

בההוא עלמא בהילולא דילי זכאה חולקי. א"ר אבא כד סיים מלה דא בוצינא קדישא בוצינא עלאה ארים ידוי ובכה וחיך בעא לגלאה מלה חדא אמר במלה דא אצטערנא כל יומאי והשתא לא יהבין לי רשותא אתתקף ויתיב ורחיש בשפוותיה וסגיד תלת זמנין ולא הוה יכיל ב"נ לאסתכלא באתריה כ"ש ב'. אמר פומא פומא דזכית לכל האילא אנגיבו מבוועך. מבוועך נפיק ולא פסק עלך קרינן ונהר יוצא מעדן וכתוב וכמוצא מים אשר לא יכובו מימיו. האידנא אסהדנא עלי. דכל יומין דקאימנא תאיבנא למחמי יומא דא (נ"א רעותא לגלאה רזא דא) ולא סליק ברעותי (נ"א ביד) בר האידנא דהא בעטרא דא מתעטר האי יומא. והשתא בעינא לגלאה מלין קמיה דקב"ה דהא כלהו מתעטרין ברישי. והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתיה כיומא אחרא דהא כל

יומא דא ברשותי קיימא והשתא שרינא לגלאה מלין בגין דלא איעול בכסופא לעלמא דאתי. והא שרינא אימא כתיב צדק ומשפט מכון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך. מאן חכימא יסתכל בהאי למחמי אורחוי (ס"א דינוי) דקדישא עלאה דינין דקשוט דינין דמתעטרין בכתרי עלאין. דהא חמינא דכלהו בוצינין נהרין מבוצינא עלאה טמירא דכל טמירין כלהו דרגין לאתנהרא (נ"א וכלהו אינון דרגין לאנהרא) ובההוא נהורא דבכל דרגא ודרגא אתגלייא מה דאתגלייא וכלהו נהורין אחידן נהורא דא בנהורא דא ונהורא דא בנהורא דא ונהרין דא בדא ולא מתפרשן דא מן דא. נהורא דכל בוצינא ובוצינא דאקרון תקוני מלכא כתרי מלכא. כל חד וחד נהיר ואחיד בההוא נהורא דלגו לגו ולא מתפרש לבר. ובג"כ כלא בחד דרגא אסתלק וכלא בחד מלה אתעטר ולא מתפרש דא מן דא איהו ושמיה חד הוא נהורא דאתגלייא אקרי לבושא דמלכא נהורא דלגו לגו (בההוא נהורא הוא מה) נהורא סתים וביה שריא ההוא דלא אתפרש ולא אתגלייא וכלהו בוציני וכלהו נהורין נהרין מעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין בוצינא עלאה. וכד מסתכלן כלהו נהורין דאתפשטן. לא אשתכח בר בוצינא עלאה דאטמר ולא אתגלייא. באינון לבושין דיקר לבושי קשוט תקוני קשוט בוציני קשוט אשתכחו תרין בוצינין תקונא דכורסייא דמלכא ואקרון צדק ומשפט ואינון שירותא ושלימותא בכל מהימנותא ובהני מתעטרין כל דינין דלעילא ותתא וכלא סתים במשפט. וצדק מהאי משפט אתזון. ולזמנין קרינן לה ומלכי צדק מלך שלם כד מתערין דינין ממשפט כלהו רחמי כלהו בשלימו. דהאי מבסם להאי צדק ודינין מתתקנין וכלהו נחתין לעלמא בשלימו ברחמי. וכדין (אקרי) שעתא דמתחברן דכר ונוקבא וכל עלמין כלהו ברחמי ובחדוותא וכד אסגיא חובי עלמא ואסתאבת מקדשא ודכורא אתרחק מן נוקבא וחויא תקיפא שריא לאתערא. ווי לעלמא דמתזון בההוא זמנא מהאי צדק. כמה חבילי טריקין מתערין בעלמא כמה זכאין מסתלקין מעלמא וכל כך למה בגין דאתרחק דכורא מן נוקבא ומשפט לא קרב בצדק דא. ועל האי כתיב ויש נספה בלא משפט דמשפט אתרחק מהאי צדק ולא אתבסמא וצדק ינקא מאתר אחרא. וע"ד אמר שלמה מלכא את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו וגו' הבל דא (בס"א ל"ג הבל דא) הבל חדא מהבלים דלעילא דאקרון אפי מלכא ודא איהו מלכותא קדישא דכד היא מתערא בדינוי כתיב יש צדיק אובד בצדקו. מ"ט משום דמשפט אתרחק מצדק ובג"כ אקרי ויש נספה בלא משפט. ת"ח כד אשתכח זכאה עלאה בעלמא רחמיא דקב"ה אפי' כד אתער צדק בלחודוי יכיל עלמא לאשתזבא בגיניה. וקודשא בריך הוא בעי ביקריה ולא מסתפי

דף רצב/א

מן דינא וכד ההוא זכאה לא קיימא בקיומיה מסתפי אפילו ממשפט ולא יכיל למיקם ביה. כ"ש בצדק. דוד מלכא בקדמיתא אמר בחנני יי' ונסני דהא אנא לא מסתפינא מכל דינין אפילו מהאי צדק וכ"ש דאחידנא ביה מה כתיב אני בצדק אחזה פניך בצדק ודאי. לא מסתפינא למיקם בדינוי. בתר דחב אפילו ממשפט מסתפי דכתיב ואל תבא במשפט את עבדך. ת"ח כד מתבסמא האי צדק ממשפט כדין אקרי צדקה ועלמא מתבסמא בחסד ואתמליא מניה דכתיב אוהב צדקה ומשפט חסד יי' מלאה הארץ. אסהדנא עלי דכל יומאי הוינא מצטער על עלמא דלא יערע בדינוי דצדק ולא יוקיד עלמא בשלהובוי כמה דכתיב אכלה ומחתה פיה. מכאן ולהלאה כפום כל חד כפום בירא עמקא והא בדרא דא אית ביה זכאין. וזעירין אינון דיקומון לאגגא על עלמא ועל אענא מארבעה זיוין. (ס"א על עלמא ועלנא בעיין) ע"כ אחידן מלי דא בדא ומתפרשן מלין דסתימין בעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין והיך אחידן אלין באלין מכאן ולהלאה מלין דזעיר אנפין אינון דלא אתגליין באדרא. אינון דהוו סתימין בלבאי. ותמן לא אתקנו (עד כאן סתימין מלין) השתא אתתקנו ואתגליין וכלהו מלין סתימין וברירין כלהו. זכאה חולקי ואינון דירתו ירותא דא דכתיב אשרי העם שככה לו וגו' האי דאוקימנא אב ואם בעתיקא אחידן בתיקוני הכי הוא. דהא ממוחא סתימא דכל סתימין תליין (נ"א נפקין) ומתאחדן ביה (ואע"ג דעתיקא קדישא אתתקן בלחודוי)

וכד יסתכלון (בכל) מלי. כלא הוא עתיקא בלחודוי הוא הוי והוא יהא. וכל הני תקונין ביה אחידן ביה סתימן לא מתפרשן מניה. מוחא סתימאה לא אתגליא ולא תליא ביה) א"ב וא"ס מהאי מוחא נפקו אתכלילו במזלא וביה תליין וביה אחידן. זעיר אנפין בעתיקא קדישא תלייא ואחיד. והא אוקימנא מלי באדרא זכאה חולקיה דמאן דעאל ונפיק וינדע אורחין דלא יסטי לימינא ולשמאלא. ומאן דלא עאל ונפק טב ליה דלא אברי. וכתוב כי ישרים דרכי יי'. אמר רבי שמעון מסתכל חוינא כל יומא בהאי קרא דכתיב ביי' תהלהל נפשי ישמעו ענוים וישמחו והאינדא אתקיים קרא כלא. ביי' תהלהל נפשי ודאי דהא נשמתי ביה אחידא ביה להטא ביה אתדבקה ואשתדלת ובאשתדלותא דא תסתלק לאתרהא. ישמעו ענוים וישמחו כל הני צדיקייא וכל בני מתיבתא קדישא וזכאין דאתיין השתא עם קודשא בריך הוא כלהו שמעין מלי וחדאן בגין כך (שם) גדלו ליי' אתי ונרוממה שמו יחדיו. פתח ואמר כתיב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום הה"ד כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו נועדו באן אתר בארץ אדום באתר דדינין מתאחדין תמן. עברו יחדיו דכתיב וימת וימלוך תחתיו. המה ראו כן תמהו ונבהלו נחפזו דלא אתקיימו באתרייהו בגין דתקונין דמלכא לא אתקנו וקרתא קדישא ושורוי לא אזדמנו. הה"ד כאשר שמענו כן ראינו וגו' דהא כלהו לא אתקיימו והיא אתקיימת השתא בסטרא דדכורא דשריא עמה. הה"ד וימלוך תחתיו הדר ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב. מי זהב ודאי כמה דאוקימנא באדרא (והא) בספרא דאגדתא דרב המנונא סבא אתמר וימלוך תחתיו הדר. הדר ודאי כד"א פרי עץ הדר ושם אשתו מהיטבאל כד"א כפות תמרים וכתוב צדיק כתמר יפרח דאיהי דכר ונוקבא האי אתקריאת בת מטרד בת מההוא אתר דטרדין כלא לאתדבקה ואקרי אב וכתוב לא ידע אנוש ערכא ולא תמצא בארץ החיים ד"א בת מאימא דמסטרעה מתאחדין דינין דטרדין

דף רצב/ב

לכלא בת מי זהב דינקא בתרין אנפין דנהירו בתרין גוונים. בחסד ובדינא. עד לא אברי עלמא לא הוו משגיחין אנפין באנפין. ובגין כך עלמין קדמאי אתחרבו ועלמין קדמאי בלא תקונא אתעבידו. וההוא דלא הוה בתקונא אקרי זיקין נצוצין כהאי אומנא מרצפא (ס"א מרזפתא) כד אכתש במנא דפרזלא אפיק זיקין לכל עיבר ואינון זיקין דנפקין נפקין להיטין ונהירין ודעכין לאלתר. ואלין אקרון עלמין קדמאי. ובגין כך אתחרבו ולא אתקיימו עד דאתתקן עתיקא קדישא ונפיק אומנא (ד"א מאנא) לאומנותיה. ועל האי תנינא במתניתא דילן דניצוצא אפיק זיקין בזיקין (נ"א דבוצינא אפיק זיקין ניצוצין) לתלת מאה ועשרין עיבר ואינון זיקין עלמין קדמאי אקרון ומיתו לאלתר. לבתר נפיק אומנא (ס"א מאנא) לאומנותיה ואתתקן בדכר ונוקבא והני זיקין דאתדעכו ומיתו השתא אתקיים כלא. מבוצינא דקרדינותא ופק ניצוצא פטישא תקיפא דבטש ואפיק זיקין עלמין קדמאי ומתערבי (ד"א ומתדכי) באוירא דכיא ואתבסמו דא בדא כד אתחבר אב"א ואימ"א וההוא אב הוא מרוחא דנגיז בעתיק יומין ביה אתגניז האי אוירא ואכליל לניצוצא דנפק מבוצינא דקרדינותא דגניז במעוי דאימא. וכד אתחברו תרווייהו ואתכלילו דא בדא. נפיק גוגלתא חד תקיפא ואתפשט בסטרוי דא בסטרא דא ודא בסטרא דא. כמה דעתיקא קדישא תלת רישין אשתכחו בחד. כך כלא אזדמן בתלת רישין כמה דאימנא.. בהאי גולגלתא דז"א נטיפ טלא מרישא חוורא (ואחיד ליה) וההוא טלא אתחזי בתרי גוונים. ומניה מתזן חקלא דתפוחין קדישין. ומהאי טלא דגולגלתא דא טחנין מנא לצדיקייא לעלמא דאתי וביה זמינין מתייא לאחייא. ולא אזדמן מנא דנפל מהאי טלא בר ההוא זמנא בזמנא דאזלו ישראל במדברא וזן להו עתיקא דכלא מהאי אתר. מה דלא אשתכח לבתר הה"ד הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. כד"א ויתן לך האלקים מטל השמים וגו' האי בההוא זמנא. לזמנא אחרא תנינן קשים מזונותיו של אדם קמי קב"ה והא במזלא תלייא בזמנא ודאי. וע"כ בני חיי ומזוני לאו בזכותא תלייא מלחא אלא במזלא תלייא מלחא וכלא תליין בהאי מזלא כמה דאוקימנא. תשעה אלפין רבוא עלמין נטליין וסמכין על האי

גולגלתא והאי אוירא דכיא אתכליל בכלא כיון דהוא כליל מכלא וכלא אתכליל ביה אתפשטו אנפוי לתרין סטרין בתרי נהורין כלילן מכלא. וכד אסתכלו אנפוי באנפין דעתיקא קדישא כלא ארך אפים אקרי. מאי ארך אפים (אריך אפים מבעי ליה). אלא הכי תנינן בגיזד אריך אפיה לחייביא אבל ארך אפים אסוותא דאנפין דהא לא אשתכח אסוותא בעלמא אלא בזמנא דאשגחין אנפין באנפין:

בחללא דגולגלתא נהירין תלת נהורין ואי תימא תלת. ארבע אינון כמה דאמינא. אחסנתיה דאבוי ואמיה ותרין גניזין דלהון דמתעטרן כלהו ברישיה ואינון תפלין דרישא לבתר מתחברן בסטרין ונהרין ועאלין בתלת חללי דגולגלתא. נפקין כל חד בסטרין ומתפשטין בכל גופא. ואלין מתחברן בתרי מוחי. ומוחא תליתאה כליל לון ואחיד (נ"א ואינון תפלין דרישא ואלין מתחברן בתרי מוחי ומוחא תליתאה כליל לון ועאלין בתלת חללי דגולגלתא לבתר נפקין כל חד בסטרין ומתפשטין בכל גופא והאי מוחא תליתאה אחיד) בהאי סטרא ובהאי סטרא ומתפשט בכל גופא ואתעביד מניה תרי גווי כלילן כחדא ומהאי נהיר אנפוי ואסהיד באבא ואימא גווי דאנפוי. והוא אקרי דעת בדעת (ס"א בדא) כתיב כי אל דעות ה' וגו' בגין דאיהו בתרי גווי לון נתכנו עלילות. אבל לעתיקא קדישא סתימאה לא נתכנו. מ"ט נתכנו להאי בגין דירית תרין חולקי וכתיב עם חסיד תתחסד וגו'. והא בקשוט אוקימו חברייא דכתיב ויגד יעקב

דף רצג/א

לרחל כי אחי אביה הוא ויגד הא אוקמוה דכלא רזא דחכמתא. וכי בן רבקה הוא. בן רבקה ולא כתיב בן יצחק רמז וכלא רמיזא בחכמתא ועל האי אקרי שלים בכלא וביה אתחזי מהימנותא ובג"כ כתיב ויגד יעקב ולא כתיב ויאמר. הני גווי כמה דנהרין בעטרא דרישא ועאלין בחללי דגולגלתא. הכי מתפשטין בכל גופא וגופא אתאחיד בהו. לעתיקא קדישא סתימא לא נתכנו ולא ייאן ליה דהא כלא בחד אשתכח חידו לכלא חיים לכלא לא תליא ביה דינא אבל בהאי לון נתכנו עלילות ודאי. בגולגלתא דרישא תליין כל אינון רבוון ואלפין מקוצי דשערין דאינון אוכמין. ומסתבכין דא בדא אחידן דא בדא דאחידן בנהירו עלאה דמעטר ברישיה מאבא וממוחא דאתנהיר מאבא. לבתר נפקין נימין על נימין מנהירו דמתעטר ברישיה מאימא ומשאר מוחי. וכלהו אחידן ומסתבכי באינון שערי דאחידן מאבא בגין דאינון מתערבין דא בדא ומסתבכין דא בדא וכלהו מוחי אחידן בגולגולתא עלאה. וכלהו משיכן אתמשכן מתלת חללי דמוחא אחידן במוחי מתערבן דא בדא בדכיא במסאבא. בכל אינון טעמין ורזין סתימין ומתגליין. ובג"כ כלהו מוחי רמיזי באנכי יי' אלקיך וכו' כמה דנהרין בעטרא דרישא ועאלין בחללי דגולגלתא. כל אינון קוצין אוכמין חפיין ותליין לסטרא דאודנין. והא אוקימנא דבג"כ כתיב הטה יי' אזנך ושמע. מכאן אוקימנא מאן דבעי דירכין מלכא אודניה לקבליה יסלסל ברישיה דמלכא ויפנה שערי מעל אודנוי וישמע ליה מלכא בכל מה דבעי. בפלגותא דשערי מתאחדא חד אורחא בארחא דעתיק יומין ומתפרשן מניה כל אורחוי דפקודי אורייתא (ואתמנן עלייהו) כל מאריהון דיבבא ויללא תליין בכל קוצא וקוצא ואינון מפרשין רשתא לחייביא דלא ידעין אינון ארחין הה"ד דרך רשעים כאפלה וכל אלין תליין בקוצין תקיפין ובג"כ כלהו תקיפין ואוקימנא באינון שעיען אתאחדן מאריהון דמתקלא (ס"א דרחימותא) דכתיב כל ארחות יי' חסד ואמת וכל כך בגין דמשכין ממוחין סתימין דרהיטי דמוחא ובג"כ משתכחי כל חד כפום אורחוי מחד מוחא באינון קוצין שעיען אתמשכן מאריהון דמתקלא דכתיב כל ארחות יי' חסד ואמת. ממוחא תניינא באינון קוצין תקיפין אתמשכן ותליין מאריהון דיבבא וילל' דכתיב בהו דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו מאי קא מיירי. אלא לא ידעו כלומר לא ידעין ולא בעאן למנדע במה יכשלו אל תקרי במה אלא באימא יכשלו באינון דמתאחדין בסטר דאימא מאי סטרא דאימא. גבורה תקיפא מינה מתאחדן מאריהון דיבבא

ויללא. ממוחא תליתאה באינן קוצין דאינן באמצעיתא אתמשכן ותליין מאריהון דמידין (דמארין) ואקרון אפינ נהירין ולא נהירין. ובהני כתיב פלס מעגל רגלך וכלא אשתכח באינן קוצין ושערי דרישא. מצחא דגולגלתא מצחא לאתפקדא (ס"א לאתעקרא) חייביא על עובדיהון. וכד האי מצחא אתגלייא. מתערין מאריהון דדינין לאינן דלא מתכספין בעובדיהון האי מצחא סומקא כוורדא ובשעתא דאתגלייא מצחא דעתיקא בהאי מצחא אתהדרת חוורא כתלגא. וההיא שעתא עד רצון אקרי לכלא. בספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא אמר צח זכי מצח מצחא דעתיקא ואי לאו אשדי ח' בין תרין אתוון כד"א ומחץ פאתי מואב ואוקימנא דאקרי נצח באתוון רצופין. וכמה נצחים הוו. ואע"ג דנצח אחרא (באתרא) בנצח אחרא אסתלק ואית נצחים אחרנין דמתפשטין בכל גופא. ובגין דשבתא בשעתא דצלותא דמנחה בגין דלא יתער דינין גליא עתיקא קדישא מצחא דיליה. וכל דינין אתכפיין ואשתככו ולא אתעבידו. בהאי מצחא תליין כ"ד בתי דינין לכל אינן דחציפין בעובדיהון כמה דכתיב ואמר איכה ידע אל ויש דעה בעליון. והא עשרים אינן ד'

דף רצג/ב

למה לקבליהון דד' מיתות בית דינא לתתא דתליין מלעילא. ואשתארו עשרין. ובג"כ לא מענישין בי דינא עלאה עד דישלים (נ"א עשרין) וסלקא לכ' שנין לקבליהון דכ' בתי דינא במתניתא סתימאה דילן תנינן לקבליהון דכ"ד ספרים דאתכלילן באורייתא:

עיינין דרישא אינן עיינין דלא מסתמין מנייהו חייביא עיינין דניימין ולא ניימין ובג"כ אקרו עייניו כיונים מאי יונים כד"א ולא תונו איש את עמיתו. וע"ד כתיב ויאמרו לא יראה ידו"ד וגו' וכתיב (שם) הנוטע און הלא ישמע וגו'. תקוונא דעל עינא שערי דמתשערן בשעורא שלים מאינן שערין תליין אלף וז' מאה מארי דאשגחוא לאגחא קרבא. וכדי קיימי כלהו משולשליהון ומתפקחין עיינין. כסותא דעל עיינין גבינין מתאחדן בהו. ואלף רבוון מארי תריסין אתאחדן בהו ואינן אקרון כסותא דעיינין. וכל אינן דאקרון עיני יי' לא פקחין ולא אתערון בר בזמנא דאלין כסותי דגבינין מתפרשן אינן תתאי מעלאי. ובשעתא דאתפרשן גביני תתאי מעלאי ויהבין אתר לאשגחא מתפקחין עיינין ואתחזי כמאן דאתער משינתיה. אסתחרו עיינין וחמא לעינא פקיחא ואסתחן בחוורא דיליה וכד אסתחין אתכפיין מאריהון דדינין לישראל ובג"כ כתיב עורה למה תישן יי' הקיצה וגו':

ארבע גוונין אתחזין באינן עיינין. מאינן נהירין ד' בתי דתפילין דנהרין ברהיטי מוחא ז' דאקרון עיני ה' ואשגחוא נפקי מגוון אוכמא דעינא כמה דאוקימנא באדרא דכתיב על אבן אחת שבעה עינים. ואינן גוונין מתלהטין בסטרייהו מסומקא נפקין אוחרנין מארי דאשגחוא לדינא. ואינן אקרון עיני יי' משוטטות בכל הארץ. משוטטות ולא משוטטים בגין דכלהו דינא. מירוקא נקין אוחרנין דקיימין לגלאה עובדין בין טב ובין ביש דכתיב כי עיניו על דרכי איש. ואלין אקרון עיני יי' משוטטים ולא משוטטות בגין דאינן לתרין סטרין לטב לביש. מחוורא נפקין כל אינן רחמי כל אינן טבאן דמשתכחי בעלמא לאוטבא להו לישראל. וכדין אסתחין (נ"א אסתחרן) כל אינן תלת גווני לרחמא עלייהו אלין גוונין מתערבין דא בדא ואתדבקן דא בדא. כל חד אוזיף לחבריה מגווני דיליה בר מחוורא דכלהו כלילן ביה כד אצטריך והוא חפי על כלא. כל גוונין דלתתא לא יכלין כל בני עלמא לאסחרא לון חוורא לאוכמא לסומקא ולירוקא. והכא באשגחוא חד כלהו אתאחדן ואסתחין בחוורא. גבינוי לא משתכחין בר כד בעיין גוונין דחוורא לאשגחא בגין דגבינין יהבין אתר לאשגחא לכלהו גווני. ואי אינן לא יהבין אתר לא יכלין לאשגחא ולאסתכלא. גבינין לא קיימין ולא משתכחין שעתא חדא שלימותא אלא פקחין וסתמין.

סתמין ופקחין משום עינא פקיא דקאי עלייהו וע"ד כתיב והחיות רצוא ושוב והא אוקימנא כתיב עיניך תראינה ירושלם נוה שאנן וכתיב תמיד עיני יי' אלקיך בה מרשית השנה וגו' דהא ירושלם בעיא כן דכתיב צדק ילין בה ובג"כ ירושלם ולא ציון דכתיב ציון במשפט תפדה וגו' דכלא רחמי. עיניך כתיב עינא דעתיקא קדישא סתימא דכלא השתא עיני יי' אלקיך בה לטב ולביש כמה דאתחזי (לסומקא ולירוקא והכא באשגחותא דהא כלהו אסתחרן ואסתחין בחוורא גבינוי לא משתכחי כד בעיין גוונין לאשגחא) בג"כ לא אתקיימו בקיומא תדיר והתם עיניך תראינה ירושלם כלא לטב כלא ברחמי דכתיב וברחמים גדולים אקבצך תמיד עיני יי' אלקיך בה מרשית השנה מרשית חסר א' כתיב ולא ראשית באלף מאן היא ה"א דלתתא ולעילא כתיב השליך משמים ארץ תפארת ישראל מאי טעמא השליך משמים ארץ משום דכתיב אלביש

דף רצד/א

שמים קדרות ועינין בקדרותא בגוונא אוכמא אתחפו. מרשית השנה מאן אתר מסתכלין בירושלם אלין עיני יי' חזר ופירש מרשית השנה דהוא דינא בלא אלף ודינא אתאחד בסטרהא אע"ג דלאו הוא דינא ממש. ועד אחרית שנה אחרית שנה ודאי דינא אשתכח דהא כתיב צדק ילין בה דהיא אחרית השנה. ת"ח א' בלחודוי אקרי ראשון דכר באלף סתים וגניז מה דלא אתידע. כד אתחבר האי אלף באתר אחרא אקרי ראשית ואי תימא דאתחברא. לא. אלא אתגליא ביה ונהיר ליה וכדין אקרי ראשית ואפילו בהאי ראשית לא אשגח בירושלם דאלמלא הות בהאי אתקיימת תדירא אבל מרשית כתיב. ולעלמא דאתי כתיב ראשון לציון הנה הנם וגו'. חוטמא דזעיר אנפין תקונא דפרצופא. כל פרצופא ביה אשתמודע. חוטמא דא לא כחוטמא דעתיקא קדישא סתימאה דכל סתימין. דחוטמא דעתיקא חיים דחיים (לכלא) דהא מתרין נוקבין נפקין רוחין דחין לכלא. בהאי זעיר אנפין כתיב עלה עשן באפו וגו'. בהאי תננא כל גווני (נ"א תרי גווני) אחידן ביה בכל גוונא וגוונא אחידן כמה מאריהון דדינא קשיא. דאחידן בההוא תננא (ובג"כ) ולא מתבסמין כלהו אלא בתננא דמדבחה דלתתא. וע"ד כתיב ורח יי' את ריח הניחח מהו הניחח אתבסמותא דמארי דינא נחת רוח. וירח יי' את ריח הניחח את ריח הקרבן לא כתיב אלא את ריח הניחח. דכלהו גבוראן דאחידן בחוטמא וכל דאתאחדן בהו כלהו מתבסמן. וכמה גבוראן מתאחדן כחדא דכתיב מי ימלל גבורות יי' ישמיע כל תהלתו. והאי חוטמא מחד נוקבא נפק אשא דאכלא כל שאר אשין מחד נוקבא תננא והאי אשתכח באשא ותננא דמדבחה ואתגלייא האי עתיקא קדישא ואשתכך כלא. היינו דאתמר ותהלתי אחטם לך חוטמא דעתיקא קדישא אריך ומתפשט ואקרי ארך אפים והאי חוטמא זעיר. וכד תננא שרי נפיק בבהילו. ואתעביד דינא. ומאן מעכב להאי. חוטמא דעתיקא. וכלא כמה דאמינא באדרא ואתערו חברייא. ובספרא דרב המנונא סבא אוקים הני תרי נוקבי. מחד תננא ואשא. ומחד נייחא ורוחא טבא. דאית ביה ימינא ושמאלא וכתיב (ס"א דכתיב) וריח לו כלבנון. ובנוקבא כתיב וריח אפך כתפוחים. ומה בנוקבא הכי כל שכן ביה. ושפיר קאמר. ומה דאמר וירח יי' את ריח הניחח הניחח בתרי סטרי חד נייחא דאתגלייא עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין דהאי הוא נייחא ואתבסמותא לכלא וחד אתבסמותא דלתתא בההוא תננא ואשא דמדבחה ובגינד איהו מתרין סטרין כתיב ניחח וכלא בזעיר אנפין אתמר. תרי אודנין למשמע טב וביש ותרווייהו סלקין לחז דכתיב הטה יי' אזנך ושמע אודנא לגו בגו דיליה תלייא ברשימין עקימין בגין דיתעכב קלא לאעלא במוחא ויבחין ביהמוחא ולא בבהילו דכל מלה דהוי בבהילו לא הוה בחכמתא שלימתא מאודנין אלין תליין כל מאריהון דגדפין דנטלין קלא מעלמא וכלהו הכי אקרון אזני יי' דכתיב בהו כי עוף השמים יוליך את הקול וגו' כי עוף השמים יוליך את הקול האי קרא קשיא. השתא מאי קול איכא הכא. דהא רישא דקרא כתיב גם במדעך מלך אל תקלל במדעך כתיב ובחדרי משכבך וגו'. מאי טעמא כי עוף השמים יוליך את הקול והא ליכא הכא קלא אלא ודאי כל מה דחשיב ב"נ וכל

מה דיסתכל בלבוי לא עביד מלה עד דאפיק ליה בשפוותיה והוא לא אתכוון ביה וההיא מלה
דאפיק מתבקעא באוירא

דף רצד/ב

ואזלא וסלקא וטסא בעלמא ואתעביד מניה קלא וההוא קלא נטלין ליה מארי דגדפין וסלקין ליה
למלכא ועייל באודנוי הה"ד וישמע יי' אל קול דבריכם וישמע יי' ויחר אפו. ובג"כ כל צלותא
ובעותא דבעי ב"נ מקמי קב"ה בעי לאפקא מלין בשפוותיה דאי לא אפיק לון לאו צלותיה צלותא
ולאו בעותיה בעותא. וכיון דמלין נפקין מתבקעין באוירא וסלקין וטסין ואתעבידו קלא ונטיל
לון מאן דנטיל ואחיד לון לאתר' (נ"א לכתרא) קדישא ברישא דמלכא. מתלת חללי דמוחי נטיף
נטיפא לאודנין וההוא אקרי נחל כרית כד"א נחל כרית כלומר כרותא דאודנין. וקלא עייל בההוא
עקימא ואשתאב בההוא נהרא דההוא נטיפא. וכדין אתעכב תמן ואתבחין בין טב לביש הה"ד כי
אזן מלין תבחן. ומ"ט אזן מלין תבחן. משום דאתעכב קלא בההוא נהרא דנטיפא בעקימותא
דאודנין ולא עייל בבהילו. ובג"כ אתבחין בין טב לביש (שם) וחיך יטעם לאכול. מ"ט חיך יטעם
לאכול בגין דיתעכב תמן ולא עייל בבהילו בגופא וע"ד יטעם ויתבחן בין מתיקא למרירו. בהאי
נוקבא דאודנין תליין נוקבין אחרנין. נוקבא דעיינין. נוקבא דפומא. נוקבא דחוטמא. מההוא
קלא דעייל בנוקבא דאודנין אי אצטריך עייל לנוקבי דעיינין ונבעין דמעין. מההוא קלא אי
אצטריך. עייל לנוקבא דחוטמא דפרדשקא ומפקי תנא ואשא מההוא קלא הה"ד וישמע יי' ויחר
אפו ותבער במ אש יי' ואי אצטריך עייל ההוא קלא לנוקבא דפומא ומליל וגזר מלין (נ"א גזרין)
מההוא קלא. כלא מההוא קלא דאודנין. עייל בכל גופא ואתרגיש מניה כלא. (ס"א כמה תלייא)
תלייא בהאי אודנא. זכאה מאן דנטיר מלוי ע"ד כתיב נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה
האי אודנא קרי ביה שמיעה. ובשמיעה אתכלילך אינון מוחי. חכמה אתכליל ביה דכתיב ונתת
לעבדך לב שומע. בינה כמה דאת אמר דבר כי שומע עבדך כי שומעים אנחנו (ובהני תליין כלא)
דעת כד"א שמע בני וקח אמרי ומצותי תצפון אתך. הא כלא תליין באודנין בהאי אודנא תליין
צלותין ובעותין ופקיחא דעיינין חדא הוא דכתיב הטה יי' אזנך ושמע פקח עיניך וראה. הא כלא
ביה תלייא. בהאי אודנא תליין רזין עלאין דלא נפקין לבר. בג"כ היא עקימא לגו. ורזא דרזין
סתמיין ביה. ווי לההוא מגלה רזין. ובגין דהאי אודנא כניש רזין ועקימותא דלגו נטיל לון לא
גלי רזין לאינון דעקימין בארחייהו אלא לאינון דלא עקימין. הה"ד סוד יי' ליראיו ובריתו
להודיעם דנטלי ארחוי ונטילי מלין. ואינון דעקימין בארחייהו נטלי מלין ועיילין לון בבהילו
ולית בהו אתר לאתעכבא וכל נוקבין אחרנין מתפתחין ביה עד דנפקין מלין בנוקבא דפומא ואלין
אקרו חייבי דרא שנואי דקב"ה. במתניתא דילן תנן. כאילו קטיל גבורין וכאלו פלח לע"ז וכלא
בחד קרא דכתיב לא תלך רכיל בעמך לא תעמוד על דם רעיך אני יי' מאן דעבר על האי רישא
דקרא כאילו עבר על כלא. זכאה חולקיהון דצדיקייא דעלייהו כתיב ונאמן רוח מכסה דבר. נאמן
רוח ודאי דהא רוחא דלהון מאתר עלאה קדישא אשתליף ובג"כ נאמן רוח אקרונ וסימן דא
אוקימנא ההוא דמגלה רזין בידוע דנשמתייה לאו איהו מגופא דמלכא קדישא ובג"כ לית ביה רזא
ולא מאתר דרזא הוא וכד תיפוק נשמתייה לא אתדבקא בגופא דמלכא דהא לא אתרייה הוא ווי
לההוא בר נש ווי ליה ווי לנשמתייה זכאה חולקיהון דצדיקייא דמכסין רזין כל שכן רזין עלאין
דקודשא בריך הוא. (רזין עלאין דמלכא קדישא) עלייהו כתיב ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו
ארץ:

דף רצה/א

אנפוי כתרין תקרובין דבוסמא (כלהו) סהדותא על מה דאמינא. דהא סהדותא בה ותליא. ובכלא תליא סהדותא. אבל הני תקרובי דבוסמא חוורא וסומקא סהדותא לאבא ואימא. סהדותא לאחסנא דירית ואחיד לון. והא במתניתא דילן אוקימנא כמה פרסיבין חוורא לסומקא. ואתכלילן ביה כחדא בסטרא דחורא. כד אתנהיר מנהירו דחוורא דעתיקא. חפייא ההוא חוורא על סומקא. וכלהו בנהירו אשתכח. וכדין כתיב יאיר יי' פניו אליך וכד חייבין סגיאין תליין דינין בעלמא אשתכח סגירותא בכלא (ס"א בעלמא) וסומקא אתפשט באנפין וחפא כל (נ"א על) חוורא. וכדין כלא אשתכח בדינא. וכדין כתיב פני יי' בעושי רע (בגדי קנאה כתיב בגדי נקם) וכלא בהאי תלייא. ובגין דא סהדותא הוא בכלא כמה וכמה מארי תריסין מחפאן להני גווני מצפאן להני גווני כד נהירין גווני כל עלמין כלהו בחדו. בזמנא דנהיר חוורא כלא אתחזו בההוא גוונא. וכד אתחזו בסומקא כלא הכי אתחזו בההוא גוונא. באלין תקרובין דבוסמא. שארי דיקנא לאתחזוא מרישא דאודנין. ונחית וסליק בתקרובא דבוסמא:

שערין אוכמין דדיקנא בתקונא יאה שפיר. כגיבר תקיף שפיר משחא דרבות דדיקנא עלאה דעתיקא בהאי דיקנא דזעיר אנפין אתחזו ונהיר. שפירו דהאי דיקנא. בט' תקונין אשתכח. וכד משחא דרבות דתלת עשר נביעין דדיקנא דעתיקא קדישא נהיר בהאי דיקנא אשתכחו כ"ב תקונין. וכדין מתברכין כלהו. וישראל סבא מתברכא בהאי. וסימן כך יברך ישראל. כל תקונין דדיקנא דא אוקימנא באדרא קדישא דכלהו מתיקונין דעתיקא קדישא אתקנו. והכא בעינא לגלאה מה דלא אתגלי תמן בגין למיעל בלא כסופא. (הא כל תקונין דדיקנא אוקימנא דכלהו מתקונין דדיקנא עתיקא קדישא אוקימנא באדרא קדישא) שיתא אינון ט' אקרון תקונא קדמאה נפק ההוא ניצוצא בוצינא דקרדינותא ובטש בתחות שיערא דרישא מתחות קוצין דעל אודנין ונחית מקמי פתחא דאודנין עד רישא דפומא הא תקונא דא מעתיקא קדישא לא אשתכח. אלא כד נגיד מזלא דעתיקא קדישא. ותלייא מניה ההוא מבוועא דחכמתא. (חסר) כד אימא אתמשכא ואתכלילת באוירא דכיא. ההוא חוורא נקיט אימא. (חסר) וניצוצא עאלת ונפקת ואתאחד דא בדא ואתעביד חד תקונא. וכד אצטריך סלקא דא על דא ואתכסיא חד מקמי חדא. ובג"כ כלא אצטריך חד למעבד נוקמין וחד לרחמא ועל האי תאיב להאי דיקנא דוד מלכא כמה דאוקימנא. בהאי דיקנא ט' תקונין אשתכחו שיתא רבוון דתליין בהו ומתפשטין בכל גופא ואלין שיתא דתליין תליין בשערי דתחות תקרובא דבוסמין תלת מהאי סטרא ותלת מהאי סטרא. וביקירוא דדיקנא תליין תלת אחרנין. חד לעילא בשפוון ותרין באינון שערין דתליין עד טבורא. וכל הנישיתא ג' מכאן וג' מכאן אתמשכן ותליין כלהון באינון שערי דתליין ומתפשטין בכל גופא. ובגין דהני תלתא אינון ביקירו דדיקנא יתיר מכלהו כתיב בהו שמא קדישא. דכתיב מן המצר קראתי יה. יי' לי לא אירא. והא דאוקימנא באדרא מן המצר קראתי יה מאתר דשרי דיקנא לאתפשט דהוא אתר (ס"א דחיק) רחיק מקמי אודנין שפיר הוא. ובספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא הכי אמר ואוקים דשירותא דדיקנא מחסד עלאה דכתיב לך יי' הגדולה והגבורה והתפארת וגו'. וכלא הוא והכי שארי. ותשעה אתמשכן ותליין בדיקנא ומקמי אודנין הכי שארי. וקיומא לא מתקיימין אלא באתר אחרא כמה דאוקימנא. וכד אצטריך עלמא לרחמי אתגלייא מזלא קדישא וכל הני תקונין דבדיקנא יקירא דזעיר אנפין כלהו רחמי משתכחי. וכד אצטריך לדינא מתחזייא דינא וכדין עבדין נוקמין לשנאיהון דישראל לאינון דעקיין להו

דף רצה/ב

כל יקירו דדיקנא באינון שערי דתליין אינהו משום דכלא בהאי תליין. כל הני שערי דדיקנא דזעיר אנפין כלהו קשישין תקיפין משום דכלהו אכפייין לדינין בשעתא דמזלא קדישא אתגלי וכד בעא לאגחא קרבא בהאי דיקנא אתחזו כגבר תקי מארי נצחן קרביא וכדין מריט מאן דמריט

ואגליש מאן דאגליש הני תשעה תקונין אמרן משה זמנא תנייא בשעתא דאצטריך לאהדרא לון כלהו רחמי. דאע"ג דתליסר תקונין לא אמרן השתא בכוונא תלייא מלתא דהא לא ייעול בהני תקונין לאדכרא אלא במזלא אתכוון ואדכר ליה הה"ד ועתה יגדל נא כח יי' מאן כח יי' הוא דאקרי מזלא קדישא סתימא דכל סתימין. דחילא דא ונהירו דא ממזלא תלי. וכיון דאמר משה דא ואדכר דא ואתכוון ביה אמר הני תשעה תקונין דתליין בזעיר אנפין. בגין דינהירו כלהו ולא ישתכח דינא. וע"ד כלא במזלא תלי האי דיקנא כד שראן שערי (ס"א לאתערבא) לאתערא (נ"א לאתארכא) אתחזי כגיבר תקי כגיבר מארי נצח קרבין. בהאי דיקנא נגיד משח דרבות מעתיקא סתימאה כד"א כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן אלין שערי לא חפיין על שפון ושפון כלהו סומקין כוורדא דכתיב שפתותיו שושנים שפון מרחשן גבורה. מרחשן חכמתא. באינון שפון תליין טב וביש חיי ומותא. מאלין שפון תליין מאריהון דאתערותא. דכד מרחשין אלין שפון מתעדין כלא למגזר (מארי) דינא בכל בתי דינין (דמדוריהון בהון. ובג"כ) דאקרון עירין דכתיב בגזרת עירין פתגמא ובמאמר וגו' מאי מאי עיר בספרא דאגדתא כד"א ויהי ערך דמתערין דינין לאינון דלא אתרחימו לעילא בג"כ מתערין אלין דאינון מארי דבבו (ס"א להו) (דכלהו) ועכ"ד בתרי גווי ברחמי ודינא וע"ד אקרון עיר וקדיש דינא ורחמי ובאלין שפון אתחזי פומא כד אתפתח. רוחא דנפיק מן פומא ביה מתלבשין כמה אלף ורבבן וכד אתפשט מתלבשין ביה נביאן מהימני וכלהו פה יי' אקרון כד מלין נפקין מן פומא ומתרחשין בשפון מתנהרין לכלהו תמני סרי אלפין עלמין עד דמתקטרין כלהו כחדא בתמניסר אורחין ושבילין דאשתמודען וכלא מחכאן לפומא דא (בדא) בלישן ממלל רברבן בקיטרא דטיהרא בעוטרא וע"ד כתיב חכו ממתקים ממתקים ודאי מאי חכו כד"א וחיך יטעם לאכול. וכלו מחמדים אש ומים. אשא ומייתא מתתקנן (ס"א ומתדבקן ויאן) ויאן בצייורוי דהא גווי מתחברן כחדא. חכו באתון רשימן דמתגלפן בעטרוי גלידין אחא"ע בגרון א' דטריד מלכין ומהעדא מלכין ומהקם מלכין ח' דטריד ונחית וסליק ועטיר כביש באשא גליד ברוחא ה' ינוקא דאימא סטיר לנוקבא אתפשט לנוקבא רבא בתיאובתא דקרתא קדישא דמתקטרי אתרין דא בדא כד"א הר המור גבעת הלבונה ע' טיהרא דטיפסא גליפא בשיפסא רהיטין דענפין מתאחדן לסטרוי לרוחין גליפין והא ברזי דאתון דשלמה מלכא אתעטרו אלין אתון ד' בד'. גיכ"ק בחיך כד"א וחיך יטעם לאכול היאכל תפל מבלי מלח וגו' ומתוקים וגו'. מתוקים ודאי מעשה הצדקה שלום הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים וגו'. מתוקים ודאי דוד מלכא אמר גם עבדך נזהר בהם וגו'. אסהדנא עלי דכל יומא אזדהרנא בהו דלא לאטעאה בהו בר יומא חד דעטירנא עטרי מלכא במערתא דמרוניא וחמינא בוצינא דאשא מתלהטא אפותיא דמירוניא (נ"א דמערתא) ואזדעזענא מההוא יומא אזדהרנא בדעתאי בהו ולא שביקנא לון כל יומאי. זכא החולקיה מאן דאזדהר במתיקא דמלכא וטעים בהו כדחזי על דא כתיב טעמו וראו כי טוב יי' וגו'. וכתיב לכו לחמו בלחמי וגו' אתפשט דכורא בדעת ואתמליין אכסדרין ואדרין מרישא דגולגלתא שרי ואתפשט בכל גופא מחדוי ודרועוי ובכלא. מאחורוי אתדבק ניצוצא דבוצינא דקרדינותא ולהטא ואפיק

דף רצו/א

גלגלתא חדא סתימא מכל סטרוי ונהירו (ס"א ונחיתו) דתרי מוחי גליפן בה ואתדבקת בסטרוי דדכורא בגין כך אתקרי יונתי תמתי אל תקרי חמתי אלא תאומתי ודאי שערוי דנוקבא כלילן ביה גווי (ס"א גווי בגו גווי) כדכתיב ודלת ראשך כארגמן אתקטר גבורה בחמש גבוראן ואתפשטת נוקבא בסטרהא ואתדקבת בסטרוי דדכורא. עד דאתפרשא מסטרוי. ואתיאת לאתחברא עמיה אפין באפין. וכד מתחברן מתחזיין חד גופא ממש. מהכא אוליפנא דכר בלחודוי אתחזי לג גופא וכלהו רחמי וכך נוקבא וכד מתחברן כחדא אתחזי כלא חד גופא ממש. והכי הוא. אוף הכא כד דכר אתחבר בנוקבא כלא הוא חד גופא ועלמין כלהו בחדו דהא כלהו מגופא שלים

מתברכן. והיינו רזא על כן ברכך יי' את יום השבת ויקדשהו דהא אשתכח כלא בחד גופא שלים דהא מטרוניתא אתדבקת במלכא ואשתכח גופא חד ועל כן ברכאן משתכחין בהאי יומא. ומהכא מאן דלא אשתכח דכר ונוקבא אקרי פלג גופא. ולית ברכתא שריא במלה פגימא וחסירא אלא באתר שלים. במלה שלים ולא בפלגות מלה ופלגות מלה לא אתקיים לעלמין ולא אתברכן לעלמין. נוי דנוקבא כלא מנוי דדכורא הוא והא אוקימנא מלי ואשתמודען ביני חברייא. מהאי נוקבא מתאחדן כל אינון דלתתא. מנה ינקין ובה תבין והיא אתקריאת אם לכלהו. כמה דאחרא אם לגופא וכל גופא מנה (ס"א לגנתא וכל גנתא מנה) ינקא. כך האי אם לכלהו אחרנין דלתתא כתיב אמור לחכמה אחותי את. אית חכמה ואית חכמה והאי נוקבא אתקרי חכמה זעירא לגבי אחרא וע"ד כתיב אחות לנו קטנה ושדים אין לה וגו'. דהא דא בגלותא אתמשך. אחות לנו קטנה ודאי קטנה אתחזי אבל רברבא היא וסגיא היא דהא היא שלימו דנטיל מכלא כמה דכתיב (שם) אני חומה ושדי כמגדלות. ושדי דהא מליין אינו לינקא לכלא. כמגדלות דאינון נהרין רברבין דנפקו מאימא עלאה. תו אתפשט דכורא בימינא ושמאלא בירותא דאחסנא. וכד גוויי אתחברו אקרי תפארת ואתתקן כל גופא ואתעביד אילנא רברבא ותקיף שפיר ויאה תחותיה תטלל חיות ברא ובענפיה ידורון עופי שמיא ומזון לכלא ביה דרועוי ימינא ושמאלא. בימינא חיים וחסד בשמאלא מיתה וגבורה. מעוי אתתקן בדעת ואתמליין כל אכסדרין ואדרין כמה דאמינא דכתיב ובדעת חדרים ימלאו. תו אתפשט גופא בתרין שוקין. ומתאחדן בינייהו תרין כולין ותריין ביעי דדכורא דכל משחא ורבות וחילא (דדכורא) דכל גופא בהו אתכנש דכל חיילין דנפיק מנהון נפקין ושריין כלא בפום אמה. ובג"כ אקרון צבאות (ס"א דכל גופא בהו אתכנש ושריין כלא בפום אמה ובג"כ אקרון צבאות דכל חיילין דנפיק מנהון נפקין) ואינון נצח והוד. תפארת ידו"ד. נצח והוד. צבאות. ובג"כ ידו"ד צבאות. אמה דדכורא סיומא (נ"א כסותא) דכל גופא ואקרי יסוד ודא הוא דרגא דמבסם לנוקבא וכל תיאובתא דדכורא לגבי נוקבא בהאי יסוד עייל לנוקבא לאתר דאקרי ציון דהתם הוא אתר כסותא דנוקבא כבית רחם לאתתא ובג"כ יי' צבאות אקרי יסוד כתיב כי בחר יי' בציון אוה למושב לו כד אתפרשת מטרוניתא. ואתחברת במלכא אנפין באנפין במעלי שבתא אתעביד כלא חד גופא וכדין יתיב קודשא בריך הוא בכורסייה ואקרי כלא שמא שלים שמא קדישא בריך שמיא לעלם ולעלמי עלמין. כל אלין מלין סליקנא עד יומא דא דאתעטר בהו לעלמא דאתי והשתא אתגליין הכא זכאה חולקי. האי מטרוניתא כד אתחברת עם מלכא כל עלמין מתברכאן ואשתכחו בחדוותא דכלא אדרא זוטא רצו"ב כמה דדכורא כליל בתלתא ושירותא בתלתא. כך כלא הכי וסיומא דכל גופא הכי ומטרוניתא לא מתברכא אלא בכללא דתלתא אלין דאינון נצח הוד יסוד ומתבסמא ומתברכא בכתר דאקרי קדש הקדשים דלתתא דכתיב כי שם צוה יי' את הברכה דהא תרין דרגין אינון לעילא ותתא. ובג"כ לית רשותא למיעל תמן בר כהנא רבא דאתי מן סטרא דחסד בגין דלא עייל לההוא אתר דלעילא אלא ההוא דאקרי חסד ועייל בקדש הקדשים ומתבסמת נוקבא ומתברכא האי קדש הקדשים בגו לגו אתר דאקרי ציון. ציון וירושלם תרין דרגין אינון חד רחמי וחד דינא ציון דכתיב ציון במשפט תפדה. ירושלם דכתיב (שם) צדק ילין בה כמה דאוקימנא וכל תיאובתא דדכורא לגבי נוקבא הכא הוא וקרינן להו ברכה דמתמן נפקי ברכן לכלהו עלמין וכלהו מתברכן. האיאתר אקרי קדש וכל קדשים דדכורא עיילין תמן בההוא דרגא דאמינא וכלהו אתיין מרישא עלאה דגולגלתא דדכורא מסטרא דמוחי עלאי דשריין ביה ונגיד ההיא ברכה בכל שייפי גופא עד אינון דאקרון צבאות וכל ההוא נגידו דאתנגיד מכל גופא מתכנשי תמן וע"ד אקרון צבאות דכל צבאות דעלאין ותתאין תמן נפקין. וההוא נגידו בתר דאתכניש תמן שריין ליה בההוא יסוד קדישא כלא חוורא בג"כ אקרי חסד וההוא חסד עייל לקדש הקדשים דכתיב כי שם צוה יי' את הברכה חיים עד העולם. א"ר אבא לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים עד דאשתככו מלוי ונא כתבנא סברנא למכתב טפי ולא שמענא ולא זקיפנא רישא דנהורא הוה סגי ולא הוה יכילנא לאסתכלא אדהכי אזדעזענא שמענא קלא דקארי ואמר ארך ימים ושנות חיים וגו'. שמענא קלא אחרא חיים שאל ממך וגו'. כל ההוא יומא לא אפסיק אשא מן ביתא ולא הוה מאן דמטי לגביה דלא יכילו דנהורא ואשא הוה

בסוחרניה. כל ההוא יומא נפילנא על ארעא וגעינא. בתר דאזיל אשא חמינא לבוצינא קדישא קדש הקדשים דאסתלק מן עלמא אתעטף שכיב על ימיניה ואנפוי חייכין. קם רבי אלעזר בריה ונטיל ידוי ונשיק לון ואנא לחיכנא עפרא דתחות רגלוי בעו חברייא למבכי ולא יכילו למללא שארו חברייא בבכיה ורבי אלעזר בריה נפיל תלת זמנין ולא יכיל למפתח פומיה. לבתר פתח ואמר אבא אבא. תלת הוו. חד אתחזרו. השתא תנוד חיותא צפראן טאסין משתקען בנוקבאן דימא רבא וחברייא כלהו שתיין דמא. קם רבי חייא על רגלוי ואמר עד השתא בוצינא קדישא מסתכל (ס"א משתדל) עלן. השתא לאו הוא עדן אלא לאשתדלא ביקריה. קם רבי אלעזר ור' אבא. נטלו ליה בטיקרא דסיקלא מאן חמא (ס"א ערעורא וערבוביא) ערבוביא דחברייא וכלביתא הוה סליק ריחין סליקו ביה בפורייה ולא אשתמש ביה אלא ר' אלעזר ור' אבא. אתו טריקין ומארי תריסין דכפר וטרדא בהו (ס"א דצפרי וטרדיא והוו) בני מרוניא צווחין בקטירין דחשיבו דלא יתקבר תמן. בתר דנפק פורייה הוה סליק באוירא. ואשא הוה להיט קמיה שמעו קלא עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון יבא שלום ינוחו על משכבותם. כד עאל למערתא שמעו קלא במערתא זה האיש מרעיש הארץ מרגיז ממלכות כמה פטרין ברקיעא משתככיין (ס"א ולא משתכחין) ביומא דין בגינך דנא רשב"י דמאריה משתבח ביה בכל יומא. זכאה חולקיה לעילא ותתא כמה גניזין עלאין מסתמרן ליה עליה אתמר ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין:

עד כאן האדרא קדישא זוטא:

[/http://hebrew.grimoar.cz](http://hebrew.grimoar.cz)